

СЕНАТСКА КОМІСІЯ АПРОБУЄ УЧАСТЬ ЗДА В МІЖНАРОДНІЙ АТО- МОВІЙ АГЕНЦІЇ

Вашингтон. — Сенатська комісія для закордонних зв'язків затвердила на своїй сесії, відбулій у четвер цього тижня, пропозицію уряду в справі участі З'єднаних Держав Америки в міжнародній агенції, що мала б вести свою працю під гаслом „атом для миру“. Створення такої агенції запропонував през. Айзенгавер у своїй промові, виступившій на сесії Генерального Зібрання Об'єднаних Націй ще дня 8 грудня 1953 року. Завданням такої комісії мало б бути ознайомлення інших народів з можливостями і засобами розвитку атомової енергії для мирних цілей, сприяння атомовим дослідкам в тому напрямку, ведення меншій державі, і створення свого роду банку атомової енергії для використання її в мирній індустрії. Сенатська комісія для закордонних зв'язків, апробуючи справу згаданого участі ЗДА в міжнародній атомовій агенції, пов'язала свою апробату з деякими обмеженнями. Зок-

рема вона вимагає, щоб всякі зміни в статуті агенції відбувалися тільки за порогом і апробою Сенату ЗДА і встановлює, що З'єднені Держави Америки зрештою членство у згаданій агенції, якщо до її статуту будуть прийняті поправки чи додатки, яких не апробує Сенат шляхом голосування. Такі обмеження щодо ратифікації запропонованої республіканськими сенаторами Нюленд з Каліфорнії і Пекенупер з Айови і на прийняття їх погодився після довгих переговорів державний департамент ЗДА. Договір у справі створення такої агенції прийде на затвердження цілому Сенату в найближчому тижні. Сенатор Нюленд сподівається, що після встановлення комісії для закордонних зв'язків вищезгаданих обмежень, у Сенаті не буде ніяких заперечень щодо ратифікації цього договору. Ратифікація договору вимагає апробати Сенату більшістю двох третей усіх голосів і підпису Президента.

„Мейнфлавер II“ 13-го червня прибув до порту Плімут, Масачусетс, куди в 1620 році приїхав був історичний вітрильник „Мейфлавер“, який привіз „паломників“ до цієї країни. У пристані вітала його ціла флотилія кораблів.

Армія вірить в 100-відсотковий успіх оборони проти ворожого налету

Вашингтон. — Заступник шефа штабу армії генерал поручник Джеймс М. Гейнз заявив на Сенатській Бюджетній Підкомісії, що можна виробити таку керівну ракету, яка дасть 100-відсотковий успіх оборони проти ворожого налету. Генерал Гейнз обіцяє, що в найближчій війні головну роль відіграє не авіація, а артилерія, як це дехто твердить, тільки оборонні керівні ракети, які побороваватимуть літаки. „Бо в добу керівних ракет, сказав генерал поручник Гейнз, людина, яка контролює землю, буде також контролювати і повітря над цією землею. Керівні ракети можна буде використати не тільки проти літаків, але також і проти керівних ракет, які вистрелюватиме ворог на об'єкти в цій країні“.

Д-р Кінг конферус з віце-президентом Ніксоном

Вашингтон. — Провідник негрівського бойкоту місійних автобусів в Монтгомері, Алабама, протестантський проповідник д-р Мартин Лутер Кінг конферус з віце-президентом Річардом Ніксоном, в справі закону про охорону громадянських прав, над яким тепер нараджаються обидві палати Конгресу. Д-р Кінг представив стан негрівського населення в пів-

денних штатах і заявив, що те населення, що рішене всіма законними способами оборонити свої права, які йому належать згідно з конституцією. Після конференції з Ніксоном він відвідав і секретаря праці Джеймса П. Мічелла. Віце-президент Ніксон, як провідник Сенату, грає велику роль при ухваленні урядового законопроекту в Сенаті про охорону громадянських прав.

14 воєнків згинуло, а 9 поранених в катастрофі тягарового авта

Форт Кемпбелл, Кентукі. — Тягарове авто везло відділ воєнків із 101-ї Дивізії Парашутистів і, їдучи мостом понад річку Пайн Форк, перекинулося понад поруччя та впало в воду, 20 стіл викинуло. В цій катастрофі згинуло 14 воєнків, а 9 було поранених. Негайно після нещастя при-

Тисячі народу заповіли свою участь у відкритті пам'ятника Т. ШЕВЧЕНКА НА СОЮЗІВЦІ В НАЙБЛИЖЧУ НЕДІЛЮ

Союзівка, Керговиксон, Н. Й. — Тисячі народу не тільки з Нью Йорку, Нью Джерсі, Пенсильванії і Нової Англії, але й з віддалених штатів та з Канади заповіли свій приїзд на Союзівку в найближчу неділю, 16-го червня, щоб взяти участь у величавій імпрезі, сполученій із відкриттям пам'ятника Тараса Шевченка на цій мальовничій оселі УНСО-у в Кетскільських горах. Вагату громад заповіло свій зорганізований приїзд. Очікується десятих автобусів та сотні приватних автомобілів. Очевидно, що управління Союзівки поробило всі можливі тілкі старання і заходи, щоб усі ці маси народу прийняли такими заповітими. Звершено також підготовку до врочистого відкриття пам'ятника та до зв'язаної з цим програми. Офіційна частина імпрези почнеться о год. 11-й рані посвяченням пам'ятника, чинув якого довершить найвищий Владика УПЦ в ЗДА, Высокопреосвященніший Митрополит Іоанн Теодорович. Після обідньої перерви о год. 2.30 по полудні співом американського і українського національних гміння почнеться врочистий концерт, першою точкою якого буде могутній Шевченків „Заповіт“ в композиції Вербицько-

Стасенс вернувся до Лондону

Лондон. — Герольд Стасенс мав вернутися в п'ятницю 14 червня з р. до Лондону для продовження переговорів над міжнародним роззброєнням. Перед своїм відлітом із З'єднаних Держав Стасенс заперечив із сміхом, наче б він одержав від державного секретаря „догану“ за свої надто цокванні розмови з совєтським представником Зоріном та висловив оптимізм щодо дальшої долі тих розмов. „Ми тепер ближче до порозуміння, аніж були тому три тижні“ — заявив він. Проте він признав, що він відіждить з Америки з новими „процедуральними вказівками“. Пресові коментарі внаслідок цієї вислів так, що Стасенсого заборанити говорити із Зоріном про будь-що, що не було раніш узгоджене і прийняте всіма заінтересованими західними державами. Ті самі коментарі заперечують, що проти Стасенса зголосив бут листовно перед Вашингтоном скаргу західно-німецький канцлер Аденауер, який почув себе ображеним, що Стасенс говорив із Зоріном знову про можливість інспекції летунств над середньою Європою, дармащо він, Аденауер, дістав був у Вашингтоні заперечення, що цієї справи ЗДА не будуть висувати в переговорах про роззброєння. Як доказ помешеного довір'я Вашингтону до Стасенса вважалося рішення вислати за кілька днів до Лондону професійного дипломата Джудіуса Голмса „для допомоги“ Стасенсові. Проте цей останній взяв участь в цьому тижні у засіданні Крайової Ради Безпеки, що відбулась під головуванням през. Айзенгавера у Білому Домі.

В комуністичному Китаї вирізано 800.000 осіб

Варшава. — Сам „китайський Ленін“, основник і диктатор комуністичного Китаю Мао Тсе-тунг признав, що від приходу до влади комуністів в 1949 році винищено в Китаї 800.000 осіб. Він зробив це признавання в своїх двох промові на партійному з'їзді китайських комуністів у Пейпінгу 27 лютого і 12 березня ц. р. Але — мовляв — цей терор у відношенні до противників комунізму припинився в 1954 р. і відтоді застосовано тактику не насильства, а „переконання“. Мао Тсе-тунг признав, що це „переконання“ мусять іти безперервно, бо в комуністичних країнах також існують розбіжності між громадянами та державною владою. Це останнє твердження викликало — як про те вже повідомлялось — сензацію в інших комуністичних країнах, головню в Польщі, бо до цього часу обов'язувала совєтська теза, що „внутрішні розбіжності“ існують тільки в капіталістичних країнах, а нема їх в „соціалістичних“, де влада є саме „владою народу“ і де здійснюється „диктатура пролетаріату“. З-посеред різних важливих заяв і стверджень Мао Тсе-тунга звертає увагу його признавання корисності „малих страйків“, як покажчик недовдоволення працюючих мас і конкретності коректури помилки влади. Він заперечує теж, що в ком. Китаї будуть проголошувати „демі“ промови Чіанг Кай-шека і „Голос Америки“, щоб допустити „ідеологічне суперництво“. Частину своєї промови Мао Тсе-тунг присвятив популяційній проблемі, при чому заявив, що Китай не може дозволити собі, без нарахування себе на катастрофу, на більше населення, як 600 мільйонів душ. Широко витягає з промови Мао Тсе-тунга дещо варшавський кореспондент „Ніттаймс-у“ Сідней Грозю. Повного тексту цієї промови не оприлюднено.

Совєти і Фінляндія стверджують свою „приятельськість“

Гельсінкі. — В останньому відношенні у Фінляндії великої совєтської делегації на договори з 1948 р. поширеного в 1955 р. на дальших 20 років. В комуністичній пресі, що „закордонна політика Фінляндії змагає до збереження цієї країни поза конфліктами інтересів великих держав“. В іншому місці комуністи говорять про те, що — за коментарями західної преси — було встановлено ціллі приїзду більшовицьких великод до Фінляндії: що Фінляндія вживатиме свого впливу в Європі, щоб довести до „крайнього взаємного зрозуміння“ СРСР. У висліді теперішніх розмов поширено торговельний договір на товарообмін на вартість 25 мільйонів доларів, при чому Совєти доставлять Фінляндії головню автотіла, нафту і сталі а Фінляндія Совєтам — паперу, целюлози і електричних дротів.

Українець вибраний віце-президентом асоціації канадійських славистів

Оттава. — У першій половині червня ц. р. відбулися в Оттавському університеті річні конвенції канадійських наукових асоціацій, усіх 24. В днях 8-10 червня мали свої наради канадійські слависти. Президентом асоціації Канадійських Славистів — КАС. В програмі з'їзду були доповіді, дискусії над поточними справами та актуальними проблемами — слов'янознавства. Між іншим вирішено визнати офіційними органами асоціації 2 видання: „Славська Канадія“, найстарший в Канаді річний показник друку, що його видає УВАН у Вінніпегу, під редакцією проф. Я. Рудницького, і „Кенедієвський Славський Пейперс“ з Торонто під редакцією проф. Ю. Луцького. Створено окремі видавничі комітети під проводом обидвох професорів, до яких з українців увійшли теж і проф. К.

ХРУЩОВ ВІДКИДАЄ КОНТРОЛЮ, ЯК ПЕРЕД- УМОВУ ЗАХОДУ ДЛЯ РОЗЗБРОЄННЯ

АЛЕ ДОПУСКАЄ ВСТАНОВЛЕННЯ КОНТРОЛЬНИХ СТАНЦІЙ ДЛЯ КОНТРОЛЮ АТОМОВИХ ДОСВІДІВ.

Гельсінкі. — Нікіта Хрущов заявив знову проти контролю системи, яку встановив би договір про міжнародне роззброєння, бо — мовляв — така контрольна летунством довела б тільки до зростання підозріння в міжнародних відносинах. Він відкинув також інші роди інспекції, які контролювали б продукцію чи накопичення на складах чи продукцію ядерної зброї. Західно вимогу щодо встановлення міжнародної контрольної системи, як передумови для порозуміння про роззброєння, Хрущов назвав „маскуванням пливів для продовження переговорів у зброєнні“. Однак водночас він погодився, щоб встановити контрольні станції для контролю експериментів із ядерною зброєю. Він знову заявив, що для генеральної і негайної заборони дальших експериментальних вибухів ядерної зброї. — Свої заваги Нікіта Хрущов висловив в минулий четвер 13-го червня ц. р. безпосередньо перед своїм відлітом назад до Москви, після односторонньої відвітки в Фінляндії. Хрущов відповідав на запити журналістів, пропонувавши йому раніше на письмі. З тих запитів він зовсім пропустив усе, що стосувалося совєтсько-китайських зв'язків і недавньої промови Мао Тсе-тунга, в якій той комуністичний диктатор і теоретик комунізму признав існування розбіжностей між народами і проводом в комуністичних країнах. Найбільше місце у своїх відповідях Хрущов присвятив справі роззброєння. Як він уявляв собі ті контрольні пости, які не допускали б чи перевіряли б експериментальні вибухи нових атомових бомб, Хрущов не пояснив. Хрущов признав, що для нової конференції „на вершинах“ нема чого потрібного передумов, які згорі заперечили б успіх такої конференції. З інших справ — він знову поговорював Норвегії, якщо вона дозволила б на приміщення на її території ракетних з'єднань і знову повторив давню совєтську тезу, що тільки безпосереднє порозуміння „між двома Німеччинами“ — найкращий шлях для їх з'єднання. Хрущов нарікав, що „ті, які хочуть користати з холодної війни“, „викривляють“ його слова, сказані в телевізійній передачі до американців, та признав, що він „дуже зацікавлений“ в тому, щоб відвідати Америку, але, мовляв, він не може їхати туди, як турист, а не може запрошуватися, як гість.

Мадярські комуністи бують-то поділені у відношенні до Яноша Кадара

Будапешт. — В третьому тижні цього місяця почнеться в Будапешті перша від жовтневої революції конференція компартії Мадярщини на якій бують-то, за твердженням самих мадярських комуністів, мають виникнути три течії: „ліберальна“ опозиція, яка закидає прем'єрові Яношу Кадару надто великий ухил в сторону „сталінізму“, — „консервативна“ опозиція, „контр-ліберальна“ з-під стягу колишніх партійних секретарів Матіаша Ракочі і Ерна Гера, які тепер живуть у Москві, — і прихильники Кадара. Ці останні прирівнюють Кадара до польського Гомуліка та себе до „гомуліка“, забуваючи, що Гомуліка все ж оперся погрозами Москви й оборонив познанських демонстрантів проти московського закиду, що це були „агенти американського імперіалізму“, — а Янош Кадар прийшов до влади завдяки совєтським танкам. Тому західні обсерватори у Будапешті вважають, що згаданий вище поділ мадярської компартії є найвище теоретичним і фактичним поділом, бо справді режим Кадара внаслідок вчинення всіх відважніших прихильників Імре Надя та існування не в залежності від внутрішньо-партійних течій, а виключно від волі Москви.

Вдова Лева Троцького мовчить — застрашена совєтськими погрозами

Мехіко Сіті, Мехіко. — Вдова Лева Троцького пані Наталя Седова відмовилася по-твердити вістку, що вона не хотіла зізнавати перед Комісією для Дослідів Протиамериканської Діяльності в Палаті Репрезентантів, бо настрашлася совєтської погрози смерті. Вона заявила, що могла б зізнавати пізніше, якщо 5-го лютого конгресової комісії конгресмен Френсіс Е. Волтер дав їй деяке заперечення. Та вона не хотіла сказати, що розуміє під цим запереченням. Мехіканський щоденник „Ультімас Нотіціас“ писав, що пані Седова хотіла зізнати перед конгресовою комісією про комуністичну інфільтрацію Західної Північної Америки, але була до Вашингтону, але змінила свою думку і відійшла до Мехіко. Мехіканський щоденник пише, що пані Троцькова Седова боляса зізнавати, бо дістала погрозу, сліди якої вели до совєтської амбасад.

У СВІТІ

В АМЕРИЦІ

● Президент Айзенгавер із дружиною вилетували в Білому Домі прийняття для свого камердинера, колишнього сержанта Джона Моні, та його 40 сволок і приятелів. Усі вони негрівського походження і належать до Африканської — Методистської — Епіскопальної Церкви. Камердинер Моні і його дружина і тещо живє в Білому Домі.

● Поліція з Френклін Скверу, Лонга Айленд, Н. Й., заарештувала три дівчини від 12 до 16 років і двох хлопців 17 і 19 років, які вранці 12-го червня приїхали в авті на автостраді Гемптон. Одну з дівчат в неспроможному стані відвели до шпиталю. Хлопці відповідають перед судом за деморалізацію малолітніх.

● У Вронке, в Нью Йорку, га-золіний таксер наїхав на шкільний автобус, в якому було 37 дітей від 12 до 14 років. Бейлі ті поранені. Шофер га-золінового таксера, Альберт Рогарт керував авто в „п'яному стані“. Поліція його заарештувала.

● Демократичний Крайовий Комітет наймає на голову дорадчого Комітету в справах закордонної політики колишнього державного секретаря Діна Атчесона. Це перша така до-

радацій комітет при партійному демократичному комітеті.

● У шафі для переховування злочинців в Пенсильванській зашлюнці станції в Нью Йорку знайдено такого самого типу бомбу, як виробляв і підкладав „божевільний бомболов“ Джан Метескі, що лежить тепер хороний у тюремному шпиталі в Беконі, Н. Й.

● У Гватемалі 4 офіцери армії з п'ятих і звернулися до Сальвадорської амбасаді з проханням призначити їм право азилу. Представник амбасаді заявив, що мусять ствердити, чи є вони справді політичними переслідуваними. Збігів оскаржують в тому, що за прокомуністичного уряду в Гватемалі вони мучили і вбивали протикомуністичних в'язнів.

● День 12-го червня був у Нью Йорку найгарячішим в цьому році, бо найвища температура в той день становила 87,2 ступня. Внаслідок гарячі кілька осіб загинуло, і їх треба було відвести до шпиталю.

● Колишній сенатор і теперішній амбасадор президента Айзенгавера в НАТО Волтер Ф. Джордж захворів на серцеву тромбозу і лежить в шпиталі в Атланті, Джорджія. Він має 79 років.

СВОБОДА SVOBODA

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1103 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріали.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

НЕСПОДІВАНКА КАНАДІСЬКИХ ВИБОРІВ

Вислід парламентських виборів у Канаді в минулу неділю не передбачав правильно, мабуть, ні один канадський політик і знавчів відомості. Вони стали такою несподіванкою, як їх мало було в цілій дотепершній історії Канади.

В останньому парламенті ліберали мали на 265 парламентських мандатів — 168, отож розпоряджались такою абсолютною більшістю, що зовсім не потребували рахуватися з опозицією. Вони були при владі безперервно від 1935 року, а раніше, за винятком періоду 1930-35 років, були керівною партією в Канаді від 1921 року. Не сталося так, щоб у Канаді в останніх роках нічого такого, що вказувало б було на неминучість зміни правління. Назавгад у Канаді панувало — як і в США — добробут, і тільки в надзвичайних провінціях відчувалася дещо господарська депресія, а в хліборобських обшарах фермери стурбовані завеличкими харчовими надвишками. Тому виборчі ворожбиті передбачали в отих провінціях зріст голосів опозиційної сувереністської партії консервативістів. Фортецю тієї партії була провінція Онтаріо, де вони сподівалися певної перемоги. Але й вони самі навіть у снах не мріяли про аж таку перемогу, яку отримали, і про таку протилежну провідної Ліберальної партії.

Ліберали втратили 65 посольських мандатів, а консерватисти здобули 59 нових мандатів. Таким чином консерватисти стали найбільшою парламентською групою із 110 послів, зійшовши з місця до другої за чергою партії із 103 послів. Клопот парламентарної арифметики у тому, що в новому парламенті взагалі не стало твердої більшості і що переможні консерватисти все одно не змогли скласти уряду, не зблизившись чи то з лібералами в коаліційному двопартійному уряді, чи то з Соціально-Кредитовою партією (19 послів) та Кооперативною Федеральною Коммонвелту (себто соціалістами, що мають 24 послів). Тому, що кожний такий союз викликає поважні сумніви щодо своєї тривалості, якщо не можливості, то на політичному ґрунті виникла можливість — недалеких же одних виборів.

На міжнародних відносинах ця зміна не дуже відбита: Канада залишається членом НАТО і близьким союзником США. При консервативному уряді можна було сподіватися навіть загострення тону у відносинах до Москви, якщо той уряд мав би власну більшість. Луї Лоренвік і міністр закордонних справ Лестерві Пріорві заклали надто велику сподіванку до "коензистентів" і замалу чуйність у відношенні до лівих елементів в державному, зокрема дипломатичному апараті. Такі завади можна було почути особливо у зв'язку з трагічною смертю канадського посла в Парижі Герберта Нормана, який покінчив самогубством 4 квітня п. р. імовірно, у зв'язку з закидами щодо комуністичних зв'язків з часу його молодості, які виникли під час конгресових передумов в США. Норман дотримався персональної приязні з Лестером Пріором, який теж з цього приводу приїжджав в Америку втримувати у різноманітні ноти протестів проти Конгресу, який виступав проти комуністичного адвоката, належного до ліберального крила своєї партії. Він і сам, як і Пріор, був об'єктом закордонного імпорту до Канади, але водночас як речник концепції найширшого притягання американського капіталу для розвитку канадського господарства. В останніх виборах він проголосив гасло "Канада — передумови", маючи на увазі головні внутрішньогосподарські проблеми. Але, мабуть, переміг у психологічному моменті: як в США у 1952-му році, так і в Канаді тепер, маси відчували, що "пора на зміну" — і голосували за зміну, не дуже уявляючи собі, як вона повинна виглядати.

Очевидно, що вислід канадських виборів найбільш зацікавлена тамошня численна українська громада. Становлячи дуже поважну етнічну групу в 16-мільйоновому населенні Канади, українці грають там, очевидно, більшу роль, ніж українці в США, маючи своїх послів, одного сенатора, посаджених місць і людей на різних урядових становищах. Однак, в обох цих європейських країнах підхід державної політики до проблеми самостійної України подібний і не цілком такий, як міг би і повинен би бути, в найкращому інтересі самих же цих країн. Канадські українці, як і американські, мають поважні пропагандистські успіхи, а їхніх маніфестаційних імпрезах беруть участь видатні державні діячі — міністри, члени парламенту, але в практичній політиці центрального уряду це не дає бажаних плодів. Тим то кожна "зміна партії" в цих країнах дає так само і громадянам українського походження нові надії.

УКРАЇНСКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК У ЗДА

ШЕВЧЕНКО

Річник 6.

(13)

Дам'ян Горнякєвич

КРИТЕРІЙ В ОЦІНЦІ МАЛЯРСЬКОГО СПАДЩИННИ ШЕВЧЕНКА

Але вже в дальших роках Шевченко визволяється з-під цієї залежності насамперед у тематичному, а далі і у технічному напрямі. А втім і сам Шевченко дуже виразно проявив у своєму "Щоденнику" під датою 1 липня 1857 р. своє повне духове відродження, а враз із тим і цілковиту самостійність як мистця, так і поета, ще з доби студій у Брюллова ось якими словами: "Я живу у нього (Брюллова) на квартирі, або, краще сказати, в його майстерні. І що ж я робив? Над чим працював я в цьому святилищі? Дивно й подумати... Я комповав тоді українські вірші, що потім спали страшним тягарем на мою вбогу душу. Перед його чарівними творами я задумувався і лежав у своєму серці свого сльозко-кобзаря і своїх жадних крові гайдамаків. В сутні його вибагливо-розкішної майстерні, наче в гарячому димному степу наддніпрянському, переді мною снувалися мученицькі тіні ягідних беззачасних гетьманів. Переді мною стелилася степ, засіяний могилами. Переді мною пишталася моя пречасна, моя беззатлана Україна в уній непорочній, медлякохильній красі своїй... І я задумувався, я не міг одвести своїх духових очей од цієї рідної, чарівної краси. Покликання — і нічого більше".

При глибокій аналізі духових вартостей цих обох визначних мистців — Брюллова і Шевченка, — вартостей, що творять складові елементи їхнього естетичного, слід визначити спільну різницю між ними: Брюллов був песимістом, Шевченко — оптимістом. Це тим дивніше вражає,

М. Д. Вацпн

ТАТУ, НЕ ВТРАЧАЙ ДУШЕВНОЇ РІВНОВАГИ

Живемо в добі сповнений страхом. Хто перебував на теренах другої світової війни, повної жорстокостей до цивільного населення, або пізніше в таборах утікачів під час британської перемоги із совітськими і примусовими вивозами, "на родину", той знає страх підостатком. Але страх панує також в країнах, що не бачили війни зближся. Приносять люди до того чи ні, але хто не сліпий, глухий і дурний, такі не раз задумуються над невідомими дивачами: атомними бомбами, джептами і гелікоптерами і плаваючими під водою машинами і підводними жабами-людьми. Про політичні буревії в світі вже не гадуємо, хоч знаємо, що українці політику люблять (а любов, відомо, сліпа). Здається, існує якась тривала, потенційна небезпека для нашого життя. Шалений рух великих міст, грандіозні фабрики, небосажні будинки, гамірні вулиці, переповнені важливими та особливими автоматами. Ідуть, ідуть, спішають і спішають. Ви пригломшені, неспокійні, подратовані. Дійсно, існує багато таких речей у світі і в засвітах, знаєш, і незнаних, що можуть викликати неспокій та переляк.

Д-р Рой Р. Гайркер, директор інституту психопатичних і психіатричних дослідів при шпиталі Мйх. Ріса в Шикаго, твердить, що душевний неспокій — це "универсальний феномен". Дух найновіших часів, в яких нас доводиться жити або доживати віку. Всюди поширені душевні недуги: неврози і психоза. Здоровою людиною самооборонно старіється поборювати всяку депресію, забуваючи її активність, бо вона принижає особистість, робить невідповідальною за вчинки. А що варто людини без індивідуальності і відповідальності?

Невротик незадоволений сам із себе, свого оточення, цілого всесвіту. Невротик часто говорить, що вони, "бідні", "хворі". Рідна жалість, що то "ми, мінні". Таке жалювання невротика може справді довести їх до психічної недуги, до божевілля. Невротичні хвороби, старіючи, деякі адвокати звільняють різні, іноді дуже молодих, злочинців: злодіїв, насильників, грабників, убивників. Але ж той, що хворий на сухотку або пістиряку, має право мститися на здорових? Коли ж, що мордує, грабує, насилує і краде, будемо насилувати за хворих, тоді нема недобрів, злих і злочинних вчинків і нема особистості відповідальності людей за вчинки. До чого це doprowadить? Так, людина є лише людиною. Кожен має свої турботи і може втратити душевну рівновагу, але нікому не вільно топтати прав інших людей. Це Фройд твердить, що депресія може бути коренем божевілля. І почали мислити і тати оправдувати нерозумні дитячі вчинки, перестали карати дітей, бо кара, мовляв, спричинює пригноблення. Навіть шкільним дітям почали вчителі дозволити галасувати і бешкетувати.

бо карати не можна, бо це пригноблення. Розуміється, чисте непорозуміння! Не можна викреслити з життя депресії. На кожну людину час від часу знаходить пригноблення. Але треба боротися з депресією всередині та ззовні і перемогти її. Особливо, якщо поборювати її, коли обсяг дітей: зрозумінням, співчуттям і любов'ю.

Живемо в успішній час добробуту, тільки декому-деколи конкуренція завелика! Тепер люди заробляють багато більше, як колись, а все замало! Крутимось, діти вертепа в дівочих руках на вечірній. Спіймо-попіймо, навіть у сні, так, навіть у сні не маємо спокою... Таго вважає, що життя відінуло його вік, в кут, ніхто його не шанує, бос, немов леж, реве на нього, молодий працьовитий зорить, щоб зайняти його ліпше місце, нових приймають, щоб позбутися старіших, одним словом: життя б'є тата макугоном по голові... Де шукають потіхи і задоволення? Кожен чоловік хотів би бути героєм. Сидня людина, що вірить у героїстичну тату — це його життя. Коли приїде змучений практикою додому, приточений реальним життям, прийнятий і пригноблений, вона може зробити так, щоб він почувався потрібним, сильним, впрост незадоволююмою людиною. Не дай Боже, щоб почала теркотити про те все, чого їй бракує, а що придбав для своїх більш успішних сусідів. Ні! Не в таку важку хвилину, коли, як він не буде такий нездольний, а найліпше ніколи такого не казати. Та ж вона пішла за нього заміж. Та ж вона вірила йому, що дасть собі в світлі раду. Вона — це не лева, а попросту осел, ні на чому не розуміється, а особливо не визнається на людях. Молодий працьовитий "задурий", щоб справитися з тяжкою роботою тата, в нових беруть "боса" — дешева робота "дівля" — і де-які нові мусять приміститися. Вся біда в тому, що ми, українці, не маємо в світі приятелів і лише в своїй ворогів, ворогів без кінця! Пана Івана? Вам українцям — втруда-не підступно, і голови не шумить, просякнеся. Десь здалеку ніби буря грають, барабани б'ють, хлопці-добровольці виступають, а Ви з ними — герої!

Кожен чоловік — мужина вроджений командант. Вей його в хаті слухаються жінка діти, і це дає йому задоволення і насолоду. Інтелігентна жінка розуміє той комплекс "найвищої команди" і достовіряється до того. Клієнтський рабін, Брікнер, заявив: "Чоловік повинен бути головою доми, а жінка — хвостом". (Ану, спробуйте поворохнути головою, не рухаючи ший!). Але попереднього Івана повинна бути "широкобачною женою", як у тій пісні про Олесю, що її так чудово інтерпретував Гнат Хоткевич, пригравачи на бандурі: "...В сорочечку білу вона вбрала, кучерки розчесала, ще й поцупувати галасувати і бешкетувати.

наш, коли зважимо, що для Брюллова доля була винятково ласкава, його можна зачислити до людей щастя, він від дитинства йшов вигідним життєвим шляхом, не знав ні матеріальних, ані тим менше званевих труднощів, а в розквіті своєї творчості був відзначений лаурами й найвищими призначеннями своїх сучасників. Його песимізм випливав, імовірно, з його невилковної недуги — туберкульозу легень, що й було головною причиною його драматичних настроїв, а врешті й особистої трагедії. Повним контрастом до нього був Шевченко, битий злиднями й життєвими нещастями, в яких він ніколи не заломлювався психічно, а своєю елементарною, витальною силою черпав із любові до найвищих ідеалів, в які беззастережно вірив і яким всевіддано служив.

Дуже вірну характеристику Брюллова подав П. В. Деларов: "Брюллов, як більшість видатних людей того часу, не тільки як людина сам по собі, але як і місцець у своїх творах, був типовим раціоналістом, людиною зневіри та рефлексії, що не вірив ні в націоналізм та органічний зв'язок особистості з нею, ні в минуле і непохитність історичних форм, що складалися колись, ні в непохитність життєвих форм сьогодення, ні в завтрашнього дня, ні в історичне майбутнє свого народу, ні в посмертну будучину власної душі".

Характеризуючи бурхливі події кінця XV-XVI і першої чверті XIX віку, що мали великий вплив на розвиток культурного життя Європи, Деларов зазначає, що "відсутність віри була наслідком цих подій... Ця зневіра в міцність історично витокового ґрунту під ногами — відбивається навіть на виборі сюжетів картин. Усе живописне мистецтво майже виключно зайняте зображенням катастроф і моментів, що безпосередньо передують їм, чи йдуть за ними. Така сама катастрофа, мабуть, при повній невідомості для самого мистця, щодо зв'язку її з духом його часу, становить сутність сюжетів картин Брюллова в тих рідких випадках, коли він сам міг їх вибрати. Ця катастрофа є загальною, так би мовити — колективною в "Останньому дні Помпеї", або приватною, індивідуальною в "Інесі да

П. В. Деларов. Карл Брюллов і його значення в історії живопису. "Искусство и художественная промышленность", 1899, вип. 15, ст. 128-127.

Петро Ромен

РОСІЯНИ І БОРОТББА З КОМУНІЗМОМ

II

Інтернаціональний комунізм і Росія: хто кого використовує?

З доведеного погляду на більшовизм, як на московський національний комунізм, який у всіх відношеннях — державно-політичний, економічний, філософський, і головний, психічний — органічно пов'язаний з московським "культурним типом", янішим стас питання про взаємовідносини між "інтернаціональним комунізмом" і Росією, а також питання, хто кого використовує: "інтернаціональний комунізм" Росію чи Росія — комунізм?

З приводу цього Глеб Струве пише: "Макевич використовує формулу, яку не дають б зачитати і запам'ятати багатьом західним дипломатам, публіцистам та вченим: 'Не російський імперіалізм користується міжнародним комунізмом, а міжнародний комунізм користується російським імперіалізмом'. Дуже добре, що Струве нарешті зрозумів, що "російський імперіалізм" такий існує. Після цього питання, хто кого використовує?" є дуротрадічним і зайвим. Інтернаціональний комунізм в особі прихильників теорії Маркса про подолання капіталістичної системи шляхом т. зв. пролетарської революції і встановлення диктатури пролетаріату в особі комуністичної партії використовують "російський імперіалізм" як для захоплення влади, так і для її втримання. Але це більше користується міжнародним комунізмом, ніж "російський імперіалізм" сама Росія з її імперіалізмом для поширення імперії та розкладу західного світу.

В культурно-історичному і духово-психічному сенсі, "інтернаціональний комунізм" є абстракцією. Не випадково у російській літературі, де він добуває владу, перемітає тенденції до "національного комунізму". Москва поборює цю тенденцію за допомогою та героїв, і мав рацію Н. Бердяєв, коли писав: "На Заході дуже погано розуміють, що Третій Інтернаціонал є не інтернаціоналом, а московська націоналістична ідея. Це — триформізм московського месіанізму. Західні комуністи, які належать до Третього Інтернаціоналу, грають принижуючу роль. Вони не розуміють, що, приєднуючись до Третього Інтернаціоналу, вони приєднуються до московського народу і здійснюють його месіанське поклоніння".

В цьому відношенні, "інтернаціональний комунізм" є для Росії західною політичною маскою, одною з форм історичної трансформації московського месіанізму. Але ми далеко від того, щоб більше визнати на всі часи робити ідеальним висловом "російської душі" і заповітних мрій російського народу. Сама Росія чи навіть Москва є складним раціоналістичним і культурно-історичним комплексом, і ризиковано міряти її одним московським аршином. Не можна заперечити наявності в цьому комплексі елементів європейської культури

Кастро", чи світова в ескізі "Руйнуючого часу".

Раціоналізм і рефлексивність цілої розумової настанови Брюллова є характеристичним явищем не лише в ділянці його уяви, але виступає дуже чітко в його композиціях, де розвівається, наче дим, всяка мрійливість і фантастика, а наслідком цього повстає антипатія до всього романтичного, середньовічного і християнсько-німецького.

Деларов звернув у дальшій частині своєї студії дуже влучну увагу на те, що "Брюллов був більшим різьбарем у малярстві, ніж малйрем по своїй суті. Коліри він не відчував так виразно, як риси або форми, інакше сказавши, тут він не почував себе надто сильним. Йому самому більше подобалося і більше відповідала акварельна техніка, ніж олійні фарби, і він цим признавався, що при вечірньому світлі він не міг панувати над матеріалом, а своєю Вирсавію мало що не знищив при вечірньому освітленні, наслідком труднощів передати колір жіночого тіла наскрізь вірно. Він мав звичайно свою працю коютовою, коли закінчував її нарис олівцем. Цей факт дуже типовий, бо доказує, що Брюллов бачив усю природу в рисах і формах, а в кольорах виступали в нього не чисто оптичні явища, та враз із тим і їхні зариси, а головним чином їхні випадкові прикмети. І дійсно, саме тому всі картини Брюллова, як і всі без винятку образи італійських шкіл, по своїй суті — це кольорові плоскорізьби, і треба дивитися на них із цієї точки зору, щоб як слід зрозуміти їхню властиву мистецьку вартість. Щодо тоді завважимо мало що не повну відсутність деталей на першому плані, відчужено теж такий самий брак глибини далеких планів, нехтування гармонією кольориту, нас вразить також убогість баристих півтонів, гострість нарисів, повне занедбані ефектів простору, далі якісь кам'яний уклад складок одягу, а то й явні помилки в ділянці воздушної перспективи. Античний греко-римський світ був єдиний, де Брюллов почував себе, наче вдома. До романтиків він не міг наблизитися через свою антипатію до всього таємничого, мрійливого, середньовічного й німецького, через зрівноваженість своєї натури й через ту важливу роль, що грали в ній розумування та дисципліна думки. Брюллов не перейняв від них нічого більше, крім вогненночервоного кольору, в якому вони так любувалися".

З НАШИХ ВУДНІВ

ЗАВТРА, НА „СОЮЗІВЦІ“!

З якоюсь дуже великою пошаною, а то й з подивом дивлюсь на особу, яка, наприклад, розповідає нам так: "Так, я знав особисто Івана Франка", або: "Я бачив Митрополита Андрея Шенгіцького, як вернувся з Києва до Львова".

І здається мені, що колись, по десятих роках, може тут, а може в Рідному Краю, з таким самим подивом слухатимуть і нас, коли, ми, наприклад, скажемо:

— Так, я бачив нашого геніального, світової слави, скульптора, Олександра Архипенка!

— О! Де і коли це було? — питає стос до "грядущо-го покоління".

— Е-ге, — скажете ви тоді й полінете думками а далеку країну спогадів, — це ж був історичний день в житті Американської України: урочище відкриття пам'ятника Тарасові Шевченку на вакаційній оселі УНСоюзу, "Союзівці", в дні 16-го червня, року Божого 1957-го. При відкритті пам'ятника був присутній і його творець славетний Архипенко, якому саме у тому році стукнуло 70 літ і з тієї нагоди місто Нью-Йорк вшанувало його ювілеєм.

— А як він виглядав? — питає грядуще покоління.

— Як на свій вік — з нами менто держався, по-козацьки! І дуже був зворушений цією церемонією, аж просльозився. А була там ще одна визначна постать з артистичного світу: наш великий актор, Іосип Гірняк. Треба було згуги, як він виголосив поему "Джаревець", як то наші закороні, покидаючи Сізі в Крим ідути — несли з собою образ Божої Матері. А потім виступили з концертом два найкращі ю-

Бенсон закликає до зміни фермерського закону

Вашингтон. — Секретар рільництва Езра Тедд Бенсон промовляв на конвенції Крайового Товариства Цукорників і закликав до зміни фермерського закону тому, що той закон вже є перестарілим внаслідок великих і швидких змін в динамічній фермерській промисловості. Бенсон заявив, що, згідно з теперішнім законом, фермери distant до допомоги на підтримку цін на різні продукти, без огляду на те, чи тих продуктів є доволі чи їх бракує. На думку секретаря рільництва треба б давати допомогу фермерам за ті продукти, яких

немає, подостатком, а ті продукти, яких є забагато, треба пускати на ринок, свій і чужий, бо без збуту нових ринків не може настати оздоровлення фермерської продукції. Сенат більшістю дійсних сенаторів (78) прийняв законопроект про бюджет для департаменту рільництва в сумі \$3,669,972,157.

В цій сумі є видатки і на так званий "земельний банк". Цей законопроект іде до Палати Репрезентатів, яка відкинула деякі видатки на земельний банк.

МІНІ ТВЕРДІТЬ В СЕНАТІ, ЩО І ПІДПРИЄМЦІ ЗЛОВЖИВАЮТЬ ДОБРОДІШНИМИ ФОНДАМИ

Вашингтон. — Голова Американської Федерації Праці — Конгресу Індустриальних Організацій Джордж Міні закликав в Сенатській Комісії Праці і Публічної Добродійності і твердив, що випадки зловживання робітничими до б р о д і ш н и м и фондами бувають не тільки збоку робітників, але і підприємців. Міні заявив, що зорганізоване робітництво підтримує законопроект про забезпечення робітничих фондів, але воно домагастся контролю всіх фондів і тих, якими заряджують робітничі організації, і тих, що є під керівництвом компанії підприємців. Міні наводив факти, які показували, що підприємці піддаються "корупції і злочину", і як ставалися з фондами, що є під контролем підприємців. Міні домагастся, щоб подавати до публічного відома стан добродійних фондів під зарядом підприємців.

САМ ЛАТАВ Я...

Сам латав я вчора піджачину і з невмиглю пальці покловав. І округлю, як з очей сльозини, з них скотилися крапельками кров.

Посміхнувся усмішкою гіркою, Сам собі промовив у журбі: — Пальці навіть плачуть за тобою, То ж яких же доказів ти?

ІВАН САВИЧ

ПІДМІСЬКИЙ ЛІТНІСЬКОВИЙ ДІЛЬНИЦІ:

Кождь 900 родин закупили парцелі вартості понад 1,500,000 дол.
Багато із них відмовилися продати ті парцелі за подвійну ціну закупу.

Уявіть собі скільки вартості принесе Вам парцеля із 10-ти акрів, яку Ви можете сьогодні закупити лише за 4,950.00 дол. ?

Місто Фінекс є майже одиноким містом в світі, яке розбудовується скорим темпом. Одні із найбільших індустрій, як: General Electric & Sperry Rand та інші, вже будують тут свої фабрики.

Крім того Фінекс, із своїм гарним повітрям, яке сьогодні є найкращим місцем для літників, та незаступним для людей хворих на астму, легені і т. п.

Колі бажаєте децю більше знати, прошу писати до:

ARIZONA INVESTMENT & REALTY CORPORATION
4117 E. Bell Rd. R. 2. Box 988,
PHOENIX, Arizona.

New Subdivision with 5 & 10 acres parcels could be purchased still at: Total Price only \$5,950.00 per 10 acres with 10% down & \$50.00 Monthly incl. 8%.

We also have other good investments from 1 up to 1,000 acres of land, from \$35.00 per acre.

В А К А Н И И